

Bedrijventerrein A1, gemeente Deventer

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

24 februari 2009 / rapportnummer 1081-253

1. OORDEEL OVER HET MER

De Gemeente Deventer heeft het voornemen om langs de A1, ten noorden van Epse een bedrijventerrein aan te leggen, het Bedrijvenpark A1. Hiervoor wordt het bestemmingsplan Bedrijvenpark A1 opgesteld. Als onderbouwend document voor de besluitvorming hierover door de gemeenteraad van Deventer is een besluit-MER opgesteld.¹

Eerdere m.e.r.-trajecten

Het voornemen heeft twee keer eerder een m.e.r.-traject doorlopen. Over het eerste MER uit 2003 heeft de Commissie een advies uitgebracht, waarin zij een aantal essentiële tekortkomingen constateerde betreffende het mma, verkeer en verkeersgerelateerde effecten (geluid en lucht), natuur, de hydrologische situatie en de alternatievenvergelijking.² Ook in het tweede MER uit 2005 constateerde de Commissie essentiële tekortkomingen, betreffende de effecten op de waterhuishouding en de waterberging, natuur en de grondbalans.³

Het MER uit 2003 behoorde bij een voorontwerpbestemmingsplan, waarin het Go-Ahead Eagles stadion nog een plaats had. Dit voorontwerp is in z'n geheel teruggetrokken. Het MER uit 2005 lag ten grondslag aan een nieuw voorontwerpbestemmingsplan. Momenteel ligt het ontwerpbestemmingsplan voor. De gemeente heeft er voor gekozen hiervoor een nieuw MER op te stellen. Het onderhavige toetsingsadvies richt zich op dit MER.

Oordeel

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie voor de besluitvorming in het MER aanwezig is** om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het bestemmingsplan.

Het MER geeft op inzichtelijke wijze de voorgenomen activiteit en de effecten daarvan weer. Ook geeft het MER een goed overzicht van de tot nu toe gevolgde procedures. Anders dan de eerdere MER'en biedt dit MER voldoende inzicht in de potentiële knelpunten in het plangebied en geeft het onderbouwde maatregelen om de knelpunten op te lossen.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie op enkele punten verduidelijking gevraagd. Dit betrof de invulling van de bufferzone, de grondbalans, de EHS, de effecten van de grondwaterstandverlaging, de onderbouwing van de behoefte-raming en het rijksbeleid snelwegpanorama's. De gemeente heeft deze punten verduidelijkt in een memo⁴.

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht van de samenstelling van de werkgroep van de Commissie en andere projectgegevens. Bijlage 2 geeft een overzicht van de zienswijzen die de Commissie via bevoegd gezag heeft ontvangen.

² Advies 1081-128 d.d. 5 januari 2004, zie www.commissiemer.nl

³ Memo 1081-167 d.d. 28 juni 2005, zie www.commissiemer.nl

⁴ 1081- 246 (ons nummer) d.d. 26 januari 2009, zie www.commissiemer.nl

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Onderbouwing behoefte­raming

Het hoofdstuk behoefte­raming in het MER is gebaseerd op het STEC-rapport van juli 2007. De Commissie heeft inzage in dit rapport gevraagd. In haar toelichting gaat de gemeente nogmaals in op de behoefte­raming. De Commissie is van mening dat de informatie voor de besluitvorming aanwezig is. Overigens blijkt uit het STEC-rapport dat de behoefte aan nieuw bedrijventerrein is gebaseerd op het maximale CPB groeiscenario.

2.2 Verkeer en luchtkwaliteit

Verkeersintensiteiten

In diverse zienswijzen wordt aangedragen dat wordt uitgegaan van onjuiste verkeersgegevens. De Commissie onderschrijft dit niet. De verkeerscijfers worden onderbouwd in het achtergrondrapport Verkeersstudie. De gegevens voor het spoor zijn geactualiseerd, waarbij is uitgegaan van de meest recente gegevens (2007). De intensiteiten in de achtergrondrapporten Verkeersstudie, Luchtkwaliteit en Akoestisch onderzoek komen overeen. Ook passen volgens de Commissie de gepresenteerde intensiteiten bij de verdeling van circa 40%/60% over de westelijke en de oostelijke ontsluiting en die verdeling sluit aan bij de verdeling van de arbeidsplaatsen over het terrein.

De Commissie is het er ook niet mee eens dat de gepresenteerde verkeerscijfers een onderschatting zouden laten zien, omdat niet is gerekend met een maximale invulling van het plan. In tegendeel, het plan gaat uit van 90 arbeidsplaatsen per hectare, wat door de Commissie voor een bedrijventerrein als hoog wordt beschouwd. De Commissie is derhalve van mening dat het MER en de achtergrondrapporten geen onderschatting geven van de verkeerssituatie als gevolg van het voornemen.

Luchtkwaliteitsmodel

Volgens diverse zienswijzen wordt niet met een toepasselijk model gerekend voor de bepaling van de luchtkwaliteit. Ook hier is de Commissie het niet mee eens. Het gehanteerde model KEMA-Stacks+ is gangbaar en wordt in vele (MER-)procedures gehanteerd. De Commissie acht het gekozen model toepasselijk voor de situatie die zich hier voordoet.

De Commissie acht de informatie over de luchtkwaliteit in het MER en het achtergronddocument Luchtkwaliteit dus juist en voldoende onderbouwd.⁵

⁵ Overigens wijst de Commissie er op dat op 19 december 2008 een wijziging van de Ministeriële Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 in werking is getreden. Het doel van de wijziging is om alleen daar te rekenen en te meten aan de luchtkwaliteitconcentraties waar blootstelling van de bevolking plaats vindt. In het onderhavige MER is nog gewerkt volgens de oude systematiek. Volgens het overgangsrecht in de nieuwe regeling kan gebruik worden gemaakt van de oude systematiek, mits er voor 19 december 2009 een besluit genomen wordt.

2.3 Water

Zonder maatregelen leidt het voornemen tot verlies van retentie- en bergingscapaciteit. Anders dan in eerdere MER'en acht de Commissie de retentie- en bergingsproblematiek en de maatregelen daarvoor goed beschreven en onderbouwd in het achtergronddocument Waterhuishoudingsplan.

De Commissie heeft een toelichting gevraagd over de effecten van de voorgenomen grondwaterstandverlaging. Kan deze mogelijk tot verdroging leiden buiten het plangebied, bijvoorbeeld in het Oxerbos? Uit de toelichting blijkt dat de grondwaterstandverlaging alleen in specifieke situaties zal optreden en daardoor niet zal leiden tot structurele effecten op de grondwaterstanden in de omgeving en daarmee ook niet tot ecologische effecten. Daarmee is dit punt voldoende toegelicht.

- De Commissie adviseert de realisatie en het functioneren van de bergingsgebieden, onder meer in relatie tot de hydrologische omstandigheden, op te nemen in het evaluatieprogramma.

2.4 Invulling bufferzone

2.4.1 Model kamsalamander

De bufferzone krijgt een invulling volgens het 'model kamsalamander'. De bufferzone moet voor deze soortengroep een verbinding vormen met de IJsselvallei. De Commissie heeft gevraagd toe te lichten met welk gebied de zone een verbinding moet vormen. De verbinding lijkt nu dood te lopen. Ook vroeg de Commissie om toe te lichten hoe deze verbinding precies geborgd wordt in de plannen.

Uit de toelichting blijkt dat een faunapassage aan de westzijde van het plangebied is voorzien. De verdere verbinding met de uiterwaarden wordt volgens het bestuurconvenant met de gemeente Lochem verzorgd door die gemeente.

- De Commissie adviseert inzichtelijk te maken op welke manier de bufferzone ook in het Lochemse deel wordt gerealiseerd, opdat deze inderdaad kan functioneren. De Commissie adviseert het functioneren van de zone op te nemen in het evaluatieprogramma.

2.4.2 Ontgraven poelen en grondbalans

Een invulling volgens het model kamsalamander vergt diepe poelen. De ontgraving hiervan vergt veel grondverzet, zeker door de verhoogde ligging van de bufferzone. De Commissie heeft gevraagd of dit grondverzet is meegenomen in de grondbalans. Er is wel een post 'poelen' opgenomen in tabel 3.2 van het MER, maar deze komen niet terug in de afbeelding 'situatie grondverzet'. Volgens de toelichting is het grondverzet voor de poelen verwerkt in de grondbalans. De Commissie merkt op dat de 9.300 m³ uit tabel 3.2 wat weinig lijkt voor de 5 poelen.

- De Commissie geeft in overweging de amfibieënpoelen op ondoorlatende bodems aan te leggen, omdat diepe ontgravingen in de bufferzone dan niet noodzakelijk zijn.

2.5 Dassenburchten

In diverse zienswijzen wordt er op gewezen dat in en nabij het plangebied dassenburchten voorkomen. De Commissie heeft gevraagd toe te lichten waar dassenburchten voorkomen en welke maatregelen daarvoor getroffen moeten worden. In de toelichting wordt ingegaan op het voorkomen van dassenburchten op twee plaatsen (spoorlijn en Oxerhof) en worden maatregelen aangedragen die getroffen kunnen worden om effecten te mitigeren. De Commissie acht dit punt hiermee voldoende toegelicht.

2.6 Rijksbeleid snelwegpanorama's

In het MER en het ontwerpbestemmingsplan is niet ingegaan op het rijksbeleid inzake de nationale snelwegpanorama's, dat mogelijk in de nabije toekomst van kracht wordt. De Commissie heeft gevraagd toe te lichten hoe het voornemen hierin past. De gemeente geeft aan dat zij hierin geen eigen rol heeft, maar dat het voornemen reeds is ingepast in het provinciale beleid hieromtrent.

De Commissie acht dit punt daarmee voldoende toegelicht, temeer daar het nog niet gaat om dwingend rijksbeleid. De Commissie merkt wel op dat het in het toekomstige rijksbeleid gaat het om het zicht op het landelijk gebied en de dorpen achter het bedrijventerrein en niet zozeer om een aantrekkelijk bedrijventerrein.

- De Commissie adviseert hier in de motivatie van het bestemmingsplan op in te gaan, indien het beleid ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan is vastgesteld.

2.7 Duurzaam bedrijventerrein

Volgens het MER heeft de gemeente de ambitie om een duurzaam bedrijventerrein realiseren. In het ontwerpbestemmingsplan zijn duurzaamheidsdoelstellingen opgenomen. In het MER wordt hierop ingegaan, maar er wordt aangegeven dat er geen maatregelen zijn, die in het bestemmingsplan kunnen worden vastgelegd. De invulling van de duurzaamheidsambities wordt doorgeschoven naar de bedrijven die zich zullen vestigen.

- Omdat de invulling van de duurzaamheidsdoelstellingen naar achter wordt geschoven en aan derden wordt overgelaten, adviseert de Commissie de realisatie van de duurzaamheidsdoelstellingen via het evaluatieprogramma te monitoren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Deventer

Besluit: vaststelling bestemmingsplan Bedrijvenpark A1

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C20.1

Activiteit: de aanleg van een bedrijvenpark

Betrokken documenten:

- Milieu-effectrapportage Bedrijvenpark A1, Arcadis, 9 oktober 2008;
- Kaartenbijlage Milieu-effectrapportage Bedrijvenpark A1, gemeente Deventer, september 2008;
- Reactienota MER Bedrijvenpark A1, gemeente Deventer, oktober 2008;
- Ontwerp Bestemmingsplan Bedrijvenpark A1, AMER Adviseurs B.V., 14 november 2008;
- Akoestisch onderzoek Bedrijvenpark A1, Oranjewoud, 18 september 2008;
- Inrichtingsplan Bufferzone, Vista Landscape Urban Design, april 2005;
- rapport Externe veiligheid Bedrijvenpark A1, Arcadis, 11 oktober 2007;
- Risico-onderzoek Bedrijvenpark A1, Save, 20 juni 2007;
- Natuurtoets Bedrijvenpark A1, Arcadis, 16 oktober 2008;
- Waterhuishoudingsplan Bedrijvenpark A1, Arcadis, 21 februari 2008;
- rapport Luchtkwaliteit Bedrijvenpark A1, Tauw, 18 september 2008;
- Verkeersstudie Bedrijvenpark A1, Arcadis, september 2008;
- Bedrijventerreinvisie Regio Stedendriehoek, Stec Groep B.V., juli 2007;
- notitie 'Antwoorden/reactie gemeente Deventer op vragen van de Commissie m.e.r. m.b.t. MER Bedrijvenpark A1 Deventer, gemeente Deventer, 16 januari 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 29 februari 2000

richtlijnenadvies uitgebracht: 17 mei 2000

richtlijnen vastgesteld: 17 juli 2000

kennisgeving MER in Staatscourant nr. 234 van dinsdag 2 december 2008

aanvraag toetsingsadvies: 27 november 2008

ter inzage legging MER: 27 november 2008 tot en met 7 januari 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 24 februari 2009

Bijzonderheden:

Het voornemen heeft twee keer eerder een m.e.r.-traject doorlopen. Over het eerste MER uit 2003 heeft de Commissie een advies uitgebracht, waarin zij een aantal essentiële tekortkomingen constateerde. Het ontwerpbestemmingsplan, waaraan dit MER ten grondslag lag, is teruggetrokken. Ook in het tweede MER uit 2005 constateerde de Commissie essentiële tekortkomingen.

Dit MER lag ten grondslag aan een nieuw voorontwerpbestemmingsplan. Momenteel ligt het ontwerp-bestemmingsplan voor. De gemeente heeft er voor gekozen hiervoor een nieuw MER op te stellen. Het onderhavige toetsingsadvies richt zich op dit MER.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.M. Bremmer (werkgroepsecretaris toetsingsfase)

drs. R.J. Jonker

dr. H. de Mars

ir. A.M. Nauta (alleen richtlijnenfase)

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. J. Termorshuizen

